TFI

Sprawozdanie jednostkowe
Subfunduszu PKO Surowców Globalny

za okres 6 miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2017 roku

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA JEDNOSTKOWEGO 3
ZESTAWIENIE LOKAT 5
BILANS 7
RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI 9
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO 10
NOTY OBJAŚNIAJĄCE 13
INFORMACJA DODATKOWA 21

WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA JEDNOSTKOWEGO

1. Dane Subfunduszu

Nazwa Subfunduszu: **Subfundusz PKO Surowców Globalny** („Subfundusz") wydzielony w ramach PKO Parasolowy – fundusz inwestycyjny otwarty („PKO Parasolowy – fio" lub „Fundusz").

Subfundusz PKO Surowców Globalny jest subfunduszem wydzielonym w ramach PKO Parasolowy – fio, który jest funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami, działającym na dzień sporządzenia sprawozdania jednostkowego, na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1896 z późniejszymi zmianami) oraz statutu Funduszu.

Fundusz PKO/CREDIT SUISSE Parasolowy - specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty został utworzony na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego nr DFL/4033/2/24/07/VI/U/13-4-1/SP z dnia 25 kwietnia 2007 r. Od 1 grudnia 2009 r. Fundusz działał pod nazwą PKO Parasolowy - specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty. Od 30 czerwca 2010 r. Fundusz działa pod nazwą PKO Parasolowy – fundusz inwestycyjny otwarty.

Subfundusz został utworzony na czas nieokreślony na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego nr DFL/4033/29/19/09/10/VI/U/13-4-1/MG z dnia 11 marca 2010 r.

PKO Parasolowy - fio posiada osobowość prawną. Został wpisany do Rejestru Funduszy Inwestycyjnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny, Rejestrowy pod numerem RFI 298 w dniu 29 maja 2007 r. Subfundusz nie posiada osobowości prawnej.

2. Opis celu inwestycyjnego, specjalizacji i stosowanych ograniczeń inwestycyjnych Subfunduszu

Celem Subfunduszu jest wzrost wartości aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.

W okresie sprawozdawczym Subfundusz stosował następującą politykę inwestycyjną:
Przy uwzględnieniu postanowień Statutu Funduszu, zasad dywersyfikacji lokat oraz innych ograniczeń inwestycyjnych określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, proporcja pomiędzy poszczególnymi rodzajami lokat Subfunduszu będzie uzależniona od decyzji podmiotu zarządzającego portfelem inwestycyjnym Subfunduszu popartych analizami oraz danymi otrzymanymi ze źródeł zewnętrznych, z uwzględnieniem przewidywanych stóp zwrotu z inwestycji w daną kategorię lokat Subfunduszu, poziomu całkowitego ryzyka inwestycyjnego lokat Subfunduszu i przewidywanego kształtowania się kursów walut, przy czym:

1. podstawowymi składnikami lokat Subfunduszu są:
   a) instrumenty udziałowe wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego przez spółki, których głównym bądź jednym z głównych przedmiotów działalności jest co najmniej jeden z poniższych przedmiotów działalności:
      - poszukiwanie, wydobycie, produkcja, przetwarzanie, dystrybucja lub handel surowcami, w tym w szczególności surowcami energetycznymi, metalami, chemikaliami, tworzywami sztucznymi, materiałami budowlanymi, surowcami rolnymi, drewnem lub innymi materiałami nieprzetworzonymi,
      - wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja lub handel energią elektryczną,
      - gospodarowanie ściekami i odpadami, w tym odzyskiwanie surowców wtórnych,
      - prowadzenie prac badawczo-rozwojowych w zakresie poszukiwania i wykorzystania alternatywnych oraz odnawialnych źródeł energii,
      - oferowanie produktów i usług związanych z działalnością, o której mowa powyżej,
   b) instrumenty finansowe zbywane / emitowane przez podmioty wskazane w art. 101 pkt. 4-8 Statutu Funduszu;
2. nie mniej niż 60% wartości aktywów netto Subfunduszu stanowią łącznie instrumenty udziałowe, oraz kontrakty terminowe na akcje lub indeksy giełdowe akcji (wartość kontraktu liczona jest jako iloczyn kursu kontraktu terminowego i mnożnika);
3. do 10% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, pod warunkiem, że łączna wartość tego rodzaju lokat, w których ulokowane jest ponad 5% wartości Aktywów Subfunduszu, nie przekroczy 40% wartości Aktywów Subfunduszu. Ograniczenia tego nie stosuje się do depozytów i transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawieranych z podmiotami podlegającymi nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym;
4. do 20% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane łącznie w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, dla której jest sporządzane skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Do 10% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w papiery wartościowe lub w instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot należący do takiej grupy kapitałowej. Łączna wartość lokat Subfunduszu w papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego, w których ulokowane jest ponad 5% wartości Aktywów Subfunduszu, nie więcej jednak niż 10%, wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej oraz inne podmioty, nie może przekroczyć 40% wartości Aktywów Subfunduszu;
5. do 10% wartości aktywów Subfunduszu, z zachowaniem pozostałych ograniczeń wynikających z ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, może być lokowane w:
   - jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym funduszy zarządzanych przez Towarzystwo,
   - tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne,

- tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, spełniające kryteria określone w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,

o których mowa w art. 101 pkt. 6-8 oraz art. 102 pkt. 7-9 Statutu Funduszu.

Szczegóły stosowanych przez Subfundusz ograniczeń inwestycyjnych określone są w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, Statucie PKO Parasolowy – fio oraz Prospekcie informacyjnym PKO Parasolowy – fio.

3. Dane Towarzystwa będącego organem Subfunduszu

Nazwa, siedziba Towarzystwa:
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
ul. Chłodna 52, 00-872 Warszawa

Towarzystwo zostało wpisane do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000019384.

4. Okres sprawozdawczy i dzień bilansowy

Sprawozdanie jednostkowe Subfunduszu PKO Surowców Globalny obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 r.
Dniem bilansowym jest 30 czerwca 2017 r.

5. Kontynuacja działalności Subfunduszu

Sprawozdanie jednostkowe Subfunduszu PKO Surowców Globalny sporządzone zostało przy założeniu kontynuowania działalności przez Subfundusz w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności Subfunduszu.

6. Podmiot, któremu powierzono przegląd sprawozdania jednostkowego Subfunduszu

Przegląd sprawozdania jednostkowego Subfunduszu PKO Surowców Globalny za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 r. powierzono KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie, ul. Inflancka 4A, wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3546.

7. Kategorie jednostek uczestnictwa Subfunduszu

Na dzień 30 czerwca 2017 r. Subfundusz oferował jednostki uczestnictwa następujących kategorii: A, B, C, A1, B1, C1, E, F oraz I.
Podział na kategorie związany jest z metodą pobierania opłat manipulacyjnych oraz opłat za zarządzanie.

Tabela maksymalnych stawek:

Kategoria j.u.	A	B	C	A1	B1	C1	E	F	I
Opłata manipulacyjna (% kwoty podlegającej nabyciu)	4,50	-	2,25	4,50	-	2,25	4,50	-	-
Opłata manipulacyjna (% kwoty podlegającej odkupieniu)	-	4,50	2,25	-	4,50	2,25	-	-	-
Wynagrodzenie dla Towarzystwa (% w skali roku)	4,00	4,00	4,00	3,00	3,00	3,00	1,40	1,40	-

Subfundusz ustala wartość aktywów netto oraz wartość aktywów netto Subfunduszu przypadającą na grupy kategorii jednostek uczestnictwa A, B, C oraz A1, B1, C1, a także E, F oraz I różniących się od siebie wysokością pobieranego wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie.

Na dzień bilansowy Subfundusz wyemitował jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, C, E, F oraz I.

ZESTAWIENIE LOKAT

Tabela główna

SKŁADNIKI LOKAT	30.06.2017			31.12.2016		
	Wartość według ceny nabycia w tys. zł	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem	Wartość według ceny nabycia w tys. zł	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem
Akcje	150 651	150 751	78,06	95 496	112 550	72,08
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	0	101	0,06
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	33 591	28 327	14,67	23 404	24 415	15,64
Listy zastawne	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne*	-	-66	-0,03	-	1 510	0,97
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-
Depozyty	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-

* W pozycji instrumenty pochodne w tabeli głównej wykazane są zarówno instrumenty o wycenie dodatniej i ujemnej. W bilansie dodatnia wartość instrumentów pochodnych wykazana jest jako składnik lokat, natomiast wartość ujemna prezentowana jest w zobowiązaniach.

Tabele uzupełniające

AKCJE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys. zł	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem
ACACIA MINING PLC (GB00B61D2N63)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange	235 000	Wielka Brytania	4 350	3 370	1,75
AGNICO-EAGLE MINES (CA0084741085)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	28 890	Kanada	4 276	4 822	2,50
ARCELORMITTAL (LU1598757687)	Aktywny rynek - rynek regulowany	NYSE - EN Amsterdam	173 333	Luksemburg	17 511	14 549	7,53
BARRICK GOLD (CA0679011084)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	93 050	Kanada	5 592	5 479	2,84
BERLING (PLBRLNG00015)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	57 700	Polska	387	259	0,13
BOLIDEN AB (SE0000869646)	Aktywny rynek - rynek regulowany	Nasdaq OMX Stockholm	32 900	Szwecja	2 769	3 312	1,72
CAMECO CORP (CA13321L1085)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	67 000	Kanada	2 989	2 259	1,17
DEBICA (PLDEBCA00016)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	7 772	Polska	396	855	0,44
DETOUR GOLD CORP (CA2506691088)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	137 670	Kanada	6 114	5 965	3,09
ENDEAVOUR MINING CORP (KYG3040R1589)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	45 000	Kajmany	3 437	2 875	1,49
FASING (PLFSING00010)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	19 697	Polska	532	372	0,19
FORTUNA SILVER MINES INC (CA3499151080)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	723 301	Kanada	15 934	13 110	6,79
GLENCORE PLC (JE00B4T3BW64)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange	414 100	Jersey	5 123	5 724	2,96
KIRKLAND LAKE GOLD LTD (CA49741E1007)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	381 305	Kanada	10 775	13 354	6,91
LONMIN PLC (GB00BYSRJ698)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange	7	Republika Południowej Afryki	0	0	0,00
LUNDIN MINING (CA5503721063)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	612 500	Kanada	10 727	12 885	6,67
MAG SILVER CORP (CA55903Q1046)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	40 000	Kanada	2 476	1 933	1,00
MEGARON (PLMGRON00016)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	8 943	Polska	215	126	0,07
NEXGEN ENERGY LTD. (CA65340P1062)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	600 000	Kanada	5 638	4 915	2,55
PEGAS (LU0275164910)	Aktywny rynek - rynek regulowany	Prague Stock Exchange	37 821	Czechy	4 591	5 591	2,90
STALPROD (PLSTLPD00017)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	14 620	Polska	5 112	7 513	3,89
SYNTHOS (PLDWORY00019)	Aktywny rynek - rynek regulowany	GPW w Warszawie	1 589 720	Polska	8 450	7 710	3,99
TECK RESOURCES LTD - CLS B (CA8787422044)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	80 200	Kanada	6 392	5 146	2,66
TOTAL SA (FR0000120271)	Aktywny rynek - rynek regulowany	NYSE - EN Paris	43 177	Francja	7 597	7 899	4,09
VOESTALPINE AG (AT0000937503)	Aktywny rynek - rynek regulowany	Vienna Stock Exchange	47 054	Austria	6 506	8 114	4,20
WHEATON PRECIOUS METALS CORP (CA9628791027)	Aktywny rynek - rynek regulowany	TSX Toronto Exchange	171 550	Kanada	12 762	12 614	6,53
Razem aktywny rynek regulowany			**5 662 310**		**150 651**	**150 751**	**78,06**
Razem aktywny rynek nieregulowany			**0**		**0**	**0**	**0,00**
Razem nienotowane na rynku aktywnym			**0**		**0**	**0**	**0,00**
Razem			**5 662 310**		**150 651**	**150 751**	**78,06**

KWITY DEPOZYTOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Kraj siedziby emitenta	Wartość według ceny nabycia w tys. zł	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem
ANGLOGOLD ASHANTI ADR (US0351282068)	Aktywny rynek - rynek regulowany	New York Stock Exchange	109 400	Republika Południowej Afryki	5 333	3 941	2,04
CIA DE MINAS BUENAVENTUR ADR (US2044481040)	Aktywny rynek - rynek regulowany	New York Stock Exchange	32 353	Peru	1 282	1 379	0,71
LUKOIL PJSC-SPON ADR (US69343P1057)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange (international) USD	49 830	Rosja	8 573	8 994	4,66
MMC NORILSK NICKEL PJSC-ADR (US55315J1025)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange (international) USD	104 000	Rosja	5 503	5 319	2,76
ROMGAZ SA ADR (US83367U2050)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange (international) USD	37 918	Rumunia	1 138	1 061	0,55
SIBANYE GOLD ADR (US8257242060)	Aktywny rynek - rynek regulowany	New York Stock Exchange	363 428	Republika Południowej Afryki	10 240	6 236	3,23
TATNEFT ADR (US8766292051)	Aktywny rynek - rynek regulowany	London Stock Exchange (international) USD	10 000	Rosja	1 522	1 397	0,72
Razem aktywny rynek regulowany			**706 929**		**33 591**	**28 327**	**14,67**
Razem aktywny rynek nieregulowany			**0**		**0**	**0**	**0,00**
Razem nienotowane na rynku aktywnym			**0**		**0**	**0**	**0,00**
Razem			**706 929**		**33 591**	**28 327**	**14,67**

INSTRUMENTY POCHODNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent (wystawca)	Kraj siedziby emitenta (wystawcy)	Instrument bazowy	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys. zł	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem
I. Wystandaryzowane instrumenty pochodne						**45**	**0**	**0**	**0,00**
S&P EMINI FUTURES 15/09/17 (ESU7)	Aktywny rynek - rynek regulowany	Chicago Mercantile Exchange	Chicago Mercantile Exchange (CME)	Stany Zjednoczone	S&P 500	45	0	0	0,00
II. Niewystandaryzowane instrumenty pochodne						**6**	**0**	**-66**	**-0,03**
FX Swap CAD PLN 28.06.2017 05.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Polska	CAD (1 900 000,00)	1	0	16	0,01
FX Swap EUR PLN 28.06.2017 19.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	PKO BP SA	Polska	EUR (1 830 000,00)	1	0	-33	-0,01
FX Swap EUR PLN 30.06.2017 03.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Polska	EUR (290 000,00)	1	0	-1	0,00
FX Swap EUR PLN 30.06.2017 19.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Polska	EUR (25 000,00)	1	0	0	0,00
FX Swap GBP PLN 28.06.2017 19.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Polska	GBP (870 000,00)	1	0	-14	-0,01
FX Swap SEK PLN 28.06.2017 19.07.2017	Nienotowane na rynku aktywnym	Nie dotyczy	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Polska	SEK (5 065 000,00)	1	0	-34	-0,02
Razem aktywny rynek regulowany						**45**	**0**	**0**	**0,00**
Razem nienotowane na rynku aktywnym						**6**	**0**	**-66**	**-0,03**
Razem						**51**	**0**	**-66**	**-0,03**

Tabele dodatkowe

GWARANTOWANE SKŁADNIKI LOKAT	Rodzaj	Łączna liczba	Wartość według ceny nabycia w tys. złotych	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. złotych	Procentowy udział w aktywach ogółem
1. Papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa		0	0	0	0,00
2. Papiery wartościowe gwarantowane przez NBP		0	0	0	0,00
3. Papiery wartościowe gwarantowane przez jednostki samorządu terytorialnego		0	0	0	0,00
4. Papiery wartościowe gwarantowane przez państwa należące do OECD (z wyłączeniem Rzeczypospolitej Polskiej)		0	0	0	0,00
5. Papiery wartościowe gwarantowane przez międzynarodowe instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub przynajmniej jedno z państw należących do OECD		0	0	0	0,00

GRUPY KAPITAŁOWE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 98 USTAWY	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. złotych	Procentowy udział w aktywach ogółem
Barrick Gold Corp	8 849	4,58

SKŁADNIKI LOKAT NABYTE OD PODMIOTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 107 USTAWY	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. zł	Procentowy udział w aktywach ogółem
FX Swap CAD PLN 28.06.2017 05.07.2017	16	0,01
FX Swap EUR PLN 28.06.2017 19.07.2017	-33	-0,01
FX Swap EUR PLN 30.06.2017 03.07.2017	-1	0,00
FX Swap EUR PLN 30.06.2017 19.07.2017	0	0,00
FX Swap GBP PLN 28.06.2017 19.07.2017	-14	-0,01
FX Swap SEK PLN 28.06.2017 19.07.2017	-34	-0,02

Papiery wartościowe emitowane przez międzynarodowe instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub przynajmniej jedno z państw należących do OECD	Nazwa emitenta	Kraj siedziby emitenta	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys. złotych	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys. złotych	Procentowy udział w aktywach ogółem
					0	0	0	0,00

BILANS

(w tysiącach złotych z wyjątkiem liczby i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa)

BILANS	30.06.2017	31.12.2016
I. Aktywa	**193 128**	**156 142**
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10 005	15 761
2. Należności	4 029	1 778
3. Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	0	0
4. Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	179 078	136 965
- dłużne papiery wartościowe	0	0
5. Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	16	1 638
- dłużne papiery wartościowe	0	0
6. Nieruchomości	0	0
7. Pozostałe aktywa	0	0
II. Zobowiązania	**4 314**	**2 342**
III. Aktywa netto (I-II)	**188 814**	**153 800**
IV. Kapitał subfunduszu	**189 902**	**139 858**
1. Kapitał wpłacony	881 528	629 208
2. Kapitał wypłacony (wielkość ujemna)	-691 626	-489 350
V. Dochody zatrzymane	**4 095**	**-5 849**
1. Zakumulowane, nierozdysponowane przychody z lokat netto	-6 362	-3 760
2. Zakumulowany, nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	10 457	-2 089
VI. Wzrost (spadek) wartości lokat w odniesieniu do ceny nabycia	**-5 183**	**19 791**
VII. Kapitał subfunduszu i zakumulowany wynik z operacji (IV+V+/-VI)	**188 814**	**153 800**
Liczba jednostek uczestnictwa	**1 667 740,627**	**1 295 550,933**
Kategoria A	1 571 092,863	1 235 003,827
Kategoria A1	47 975,719	24 403,450
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	10 398,299	10 379,892
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	119,037	69,538
Kategoria F	2 236,886	1 841,745
Kategoria I	35 917,823	23 852,481
Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa		
Kategoria A B C	112,64	118,28
Kategoria A1 B1 C1	116,75	122,00
Kategoria E	115,58	119,82
Kategoria F	120,14	124,35
Kategoria I	133,38	137,31

RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI

(w tysiącach złotych z wyjątkiem wyniku z operacji przypadającego na jednostkę uczestnictwa)

RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2016 - 30.06.2016
I. Przychody z lokat	**1 935**	**2 900**	**758**
1. Dywidendy i inne udziały w zyskach	1 854	1 950	498
2. Przychody odsetkowe	77	137	40
3. Dodatnie saldo różnic kursowych	0	808	219
4. Pozostałe	4	5	1
II. Koszty subfunduszu	**4 537**	**4 469**	**1 278**
1. Wynagrodzenie dla towarzystwa	3 731	4 139	1 171
2. Wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących dystrybucję	0	0	0
3. Opłaty dla depozytariusza	0	0	0
4. Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów subfunduszu	51	97	55
5. Opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	0	0	0
6. Usługi w zakresie rachunkowości	0	0	0
7. Usługi w zakresie zarządzania aktywami subfunduszu	0	0	0
8. Usługi prawne	0	0	0
9. Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	0	0	0
10. Koszty odsetkowe	0	0	0
11. Ujemne saldo różnic kursowych	574	0	0
12. Pozostałe	181	233	52
III. Koszty pokrywane przez towarzystwo	**0**	**0**	**0**
IV. Koszty subfunduszu netto (II-III)	**4 537**	**4 469**	**1 278**
V. Przychody z lokat netto (I-IV)	**-2 602**	**-1 569**	**-520**
VI. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	**-12 428**	**37 399**	**26 254**
1. Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat, w tym:	12 546	11 471	3 837
- z tytułu różnic kursowych	5 182	-1 091	285
2. Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat, w tym:	-24 974	25 928	22 417
- z tytułu różnic kursowych	-11 362	4 213	309
VII. Wynik z operacji	**-15 030**	**35 830**	**25 734**
Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa			
Kategoria A B C	-8,97	27,56	28,32
Kategoria A1 B1 C1	-9,29	28,42	29,06
Kategoria E	-9,20	27,91	-
Kategoria F	-9,56	28,97	29,34
Kategoria I	-10,62	31,99	32,22

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

(w tysiącach złotych z wyjątkiem liczby i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa)

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
I. Zmiana wartości aktywów netto	**35 014**	**124 156**
1. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	153 800	29 644
2. Wynik z operacji za okres sprawozdawczy (razem), w tym:	-15 030	35 830
a) przychody z lokat netto	-2 602	-1 569
b) zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	12 546	11 471
c) wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat	-24 974	25 928
3. Zmiana w aktywach netto z tytułu wyniku z operacji	-15 030	35 830
4. Dystrybucja dochodów (przychodów) subfunduszu (razem)	0	0
a) z przychodów z lokat netto	0	0
b) ze zrealizowanego zysku ze zbycia lokat	0	0
c) z przychodów ze zbycia lokat	0	0
5. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym (razem), w tym:	50 044	88 326
a) zmiana kapitału wpłaconego (powiększenie kapitału z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa)	252 320	428 340
b) zmiana kapitału wypłaconego (zmniejszenie kapitału z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa)	-202 276	-340 014
6. Łączna zmiana aktywów netto w okresie sprawozdawczym	35 014	124 156
7. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego	188 814	153 800
8. Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym	193 599	107 309
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa	**372 189,694**	**858 213,153**
1. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa w okresie sprawozdawczym	372 189,694	858 213,153
a) liczba zbytych jednostek uczestnictwa	2 025 562,152	4 056 855,182
Kategoria A	1 846 481,492	3 749 310,531
Kategoria A1	107 482,943	188 326,762
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	4 008,529	11 518,358
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	49,499	69,538
Kategoria F	484,432	1 170,396
Kategoria I	67 055,257	106 459,597
b) liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	1 653 372,458	3 198 642,029
Kategoria A	1 510 392,456	2 916 942,061
Kategoria A1	83 910,674	170 497,934
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	3 990,122	11 013,463
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	0,000	86,395
Kategoria F	89,291	3 269,181
Kategoria I	54 989,915	96 832,995
c) saldo zmian	372 189,694	858 213,153
Kategoria A	336 089,036	832 368,470
Kategoria A1	23 572,269	17 828,828
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	18,407	504,895
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	49,499	-16,857
Kategoria F	395,141	-2 098,785
Kategoria I	12 065,342	9 626,602
2. Liczba jednostek uczestnictwa narastająco od początku działalności subfunduszu, w tym:	1 667 740,627	1 295 550,933
a) liczba zbytych jednostek uczestnictwa	8 075 067,290	6 049 505,138
Kategoria A	7 455 459,320	5 608 977,828
Kategoria A1	371 170,181	263 687,238
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	51 369,014	47 360,485
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	729,420	679,921
Kategoria F	5 595,358	5 110,926
Kategoria I	190 743,997	123 688,740
b) liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	6 407 326,663	4 753 954,205
Kategoria A	5 884 366,457	4 373 974,001

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Kategoria A1	323 194,462	239 283,788
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	40 970,715	36 980,593
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	610,383	610,383
Kategoria F	3 358,472	3 269,181
Kategoria I	154 826,174	99 836,259
c) saldo zmian	1 667 740,627	1 295 550,933
Kategoria A	1 571 092,863	1 235 003,827
Kategoria A1	47 975,719	24 403,450
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	10 398,299	10 379,892
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	119,037	69,538
Kategoria F	2 236,886	1 841,745
Kategoria I	35 917,823	23 852,481
3. Przewidywana liczba jednostek uczestnictwa	1 667 740,627	1 295 550,933
Kategoria A	1 571 092,863	1 235 003,827
Kategoria A1	47 975,719	24 403,450
Kategoria B	0,000	0,000
Kategoria B1	0,000	0,000
Kategoria C	10 398,299	10 379,892
Kategoria C1	0,000	0,000
Kategoria E	119,037	69,538
Kategoria F	2 236,886	1 841,745
Kategoria I	35 917,823	23 852,481
III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa		
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego		
a) Kategoria A B C	118,28	67,49
b) Kategoria A1 B1 C1	122,00	68,93
c) Kategoria E	119,82	68,19
d) Kategoria F	124,35	68,93
e) Kategoria I	137,31	75,27
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego		
a) Kategoria A B C	112,64	118,28
b) Kategoria A1 B1 C1	116,75	122,00
c) Kategoria E	115,58	119,82
d) Kategoria F	120,14	124,35
e) Kategoria I	133,38	137,31
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (w skali roku)		
a) Kategoria A B C	-9,62	75,26
b) Kategoria A1 B1 C1	-8,68	76,99
c) Kategoria E	-7,14	75,71
d) Kategoria F	-6,83	80,40
e) Kategoria I	-5,77	82,42
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym		
a) Kategoria A B C	108,85	61,27
b) Kategoria A1 B1 C1	112,78	62,60
c) Kategoria E	111,59	61,99
d) Kategoria F	115,97	62,68
e) Kategoria I	128,70	68,48
- data wyceny		
Kategoria A B C	2017-06-16	2016-01-20
Kategoria A1 B1 C1	2017-06-16	2016-01-20
Kategoria E	2017-06-16	2016-01-20
Kategoria F	2017-06-16	2016-01-20
Kategoria I	2017-06-16	2016-01-20
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym		
a) Kategoria A B C	132,59	120,88
b) Kategoria A1 B1 C1	136,91	124,35
c) Kategoria E	134,74	122,13
d) Kategoria F	139,88	126,74
e) Kategoria I	154,66	139,94

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
- data wyceny		
Kategoria A B C	2017-02-13	2016-08-16; 2016-08-18
Kategoria A1 B1 C1	2017-02-13	2016-12-29
Kategoria E	2017-02-13	2016-12-29
Kategoria F	2017-02-13	2016-12-29
Kategoria I	2017-02-13	2016-12-29
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa według ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym		
a) Kategoria A B C	112,64	118,30
b) Kategoria A1 B1 C1	116,75	122,01
c) Kategoria E	115,58	119,83
d) Kategoria F	120,14	124,36
e) Kategoria I	133,38	137,31
- data wyceny	2017-06-30	2016-12-30
IV. Procentowy udział kosztów subfunduszu w średniej wartości aktywów netto (w skali roku), w tym:	**4,73**	**4,16**
1. Procentowy udział wynagrodzenia dla towarzystwa	3,89	3,86
2. Procentowy udział wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących dystrybucję	0,00	0,00
3. Procentowy udział opłat dla depozytariusza	0,00	0,00
4. Procentowy udział opłat związanych z prowadzeniem rejestru aktywów subfunduszu	0,05	0,09
5. Procentowy udział opłat za usługi w zakresie rachunkowości	0,00	0,00
6. Procentowy udział opłat za usługi w zakresie zarządzania aktywami subfunduszu	0,00	0,00

NOTY OBJAŚNIAJĄCE

NOTA NR 1 – POLITYKA RACHUNKOWOŚCI SUBFUNDUSZU

1. Opis przyjętych zasad rachunkowości

W okresie sprawozdawczym rachunkowość Subfunduszu prowadzona była zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047) oraz z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 249 poz. 1859). Księgi rachunkowe prowadzone były odrębnie dla każdego subfunduszu.

1.1. Ujmowanie i prezentacja informacji w sprawozdaniu jednostkowym

Sprawozdanie jednostkowe sporządzone jest w języku polskim i w walucie polskiej. Dane wykazane są w tysiącach złotych za wyjątkiem wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa oraz wyniku z operacji na jednostkę uczestnictwa wykazanych z dokładnością do 0,01 zł.
Sprawozdanie jednostkowe Subfunduszu składa się z następujących elementów:

a) Wprowadzenia do sprawozdania jednostkowego, zawierającego podstawowe dane identyfikujące Subfundusz, w tym zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
b) Zestawienia lokat, składającego się z tabeli głównej, tabel uzupełniających oraz tabel dodatkowych zawierających szczegółowe dane o poszczególnych składnikach lokat Subfunduszu,
c) Bilansu, prezentującego składniki aktywów i pasywów Subfunduszu, kapitały oraz zakumulowany wynik finansowy,
d) Rachunku wyniku z operacji, prezentującego przychody i koszty Subfunduszu oraz zrealizowane i niezrealizowane zyski bądź straty Subfunduszu,
e) Zestawienia zmian w aktywach netto, zawierającego między innymi dodatkowe informacje o zmianach ilościowych i wartościowych wyemitowanych przez Subfundusz jednostek uczestnictwa,
f) Not objaśniających, zawierających dodatkowe informacje o posiadanych przez Subfundusz składnikach aktywów i pasywów oraz pozycjach rachunku wyniku,
g) Informacji dodatkowej, zawierającej uzupełniające informacje, które mogłyby mieć wpływ na ocenę sprawozdania jednostkowego Subfunduszu.

Zestawienie lokat, Bilans, Rachunek wyniku z operacji oraz Zestawienie zmian w aktywach netto należy analizować łącznie z notami objaśniającymi i informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania jednostkowego.

Półroczne sprawozdanie jednostkowe podlega przeglądowi przeprowadzanemu przez biegłego rewidenta i jest publikowane wraz z raportem biegłego rewidenta z przeglądu sprawozdania jednostkowego na stronie internetowej www.pkotfi.pl.

1.2. Ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących Subfunduszu

a) Operacje dotyczące Subfunduszu ujmowane były w księgach rachunkowych w okresie, którego dotyczyły.
b) Nabycie albo zbycie składników lokat przez Subfundusz ujmowane było w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy.
W przypadku nabywania albo zbywania przez Subfundusz tytułów uczestnictwa emitowanych przez zagraniczne instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub jednostek uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne, za moment zawarcia umowy uznaje się dzień, w którym – zgodnie ze statutem danego funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania – następuje przydział lub odkupienie jednostek lub tytułów uczestnictwa.
c) Nabyte składniki lokat ujmowane były w księgach rachunkowych według ceny nabycia uwzględniającej koszty związane z ich nabyciem, w szczególności prowizje maklerskie. Składnikom lokat nabytym nieodpłatnie została przypisana cena nabycia równa zeru.
d) Składnikom lokat otrzymanym w zamian za inne składniki została przypisana cena nabycia wynikająca z ceny nabycia składników lokat wymienionych i ewentualnych dopłat lub otrzymanych przychodów pieniężnych.
e) Dniem wprowadzenia do ksiąg zmiany kapitału wpłaconego bądź kapitału wypłaconego był dzień wyceny, w którym agent transferowy ujął zbycie lub odkupienie jednostek uczestnictwa w odpowiednim rejestrze.
f) Zysk lub strata ze zbycia lokat wyliczana była metodą HIFO (najdroższe sprzedaje się jako pierwsze), polegającą na przypisaniu sprzedanym składnikom najwyższej ceny nabycia, a w przypadku składników wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, najwyższej bieżącej wartości księgowej.
g) W celu obliczenia wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych, którego płatnikiem jest PKO Parasolowy - fio, przyjęta została metoda HIFO, co oznacza, że Subfundusz w pierwszej kolejności dokonywał odkupienia jednostek uczestnictwa nabytych po najwyższej cenie.
h) Operacje dotyczące Subfunduszu ujmowane były w walucie, w której zostały wyrażone, a także w walucie polskiej po przeliczeniu według średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień ujęcia tych operacji w księgach rachunkowych Subfunduszu.
i) Naliczone przychody Subfunduszu obejmują w szczególności: przychody odsetkowe oraz dodatnie saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.
j) Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych, wycenianych w wartości godziwej, naliczane były zgodnie z zasadami ustalonymi dla tych papierów wartościowych przez emitenta.
k) Koszty operacyjne Subfunduszu obejmują w szczególności: wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie, koszty odsetkowe, opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów oraz ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych. W księgach Subfunduszu codziennie tworzona była rezerwa na wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie oraz na inne koszty, które zgodnie ze Statutem są pokrywane przez Subfundusz. Płatności z tytułu kosztów operacyjnych zmniejszały uprzednio utworzoną rezerwę. Wysokość tworzonej rezerwy na wynagrodzenie dla Towarzystwa za zarządzanie nie przekroczyła w skali roku poziomu statutowego.

l) Zobowiązania związane z funkcjonowaniem Subfunduszu obciążają wyłącznie aktywa Subfunduszu. Zobowiązania związane z funkcjonowaniem całego Funduszu obciążają aktywa Subfunduszu proporcjonalnie do udziału wartości aktywów netto Subfunduszu w wartości aktywów netto Funduszu.

1.3. Metody wyceny aktywów, z uwzględnieniem stosowanych metod klasyfikacji i wyceny składników lokat oraz zobowiązań Subfunduszu, aktywów netto i wyniku z operacji

Ustalanie wartości aktywów netto oraz wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa

a) W każdym dniu wyceny wyceniane były aktywa Subfunduszu oraz ustalane w złotych polskich:
   i. wartość aktywów netto Subfunduszu,
   ii. wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa Subfunduszu.

b) Wartość aktywów netto Subfunduszu ustalana była poprzez pomniejszenie wartości aktywów Subfunduszu o zobowiązania, związane wyłącznie z funkcjonowaniem tego Subfunduszu oraz o część zobowiązań przypadających na dany Subfundusz, które związane były z funkcjonowaniem Funduszu, w proporcji uzależnionej od udziału wartości aktywów netto Subfunduszu w wartości aktywów netto Funduszu.

c) Wartość aktywów netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa obliczana była poprzez podzielenie wartości aktywów netto Subfunduszu przypadającej na daną grupę kategorii jednostek uczestnictwa przez liczbę jednostek uczestnictwa danej grupy kategorii ustaloną na podstawie rejestru uczestników w dniu wyceny. Na potrzeby określania wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w dniu wyceny nie były uwzględniane zmiany w kapitale wpłaconym oraz kapitale wypłaconym ujęte w rejestrze uczestników w tym dniu wyceny.

Metody wyceny aktywów netto Subfunduszu – zasady ogólne

a) W każdym dniu wyceny Subfundusz wyceniał aktywa i ustalał zobowiązania. Jako moment wyceny dla składników lokat notowanych na aktywnym rynku Subfundusz przyjął godzinę 23:30 czasu polskiego (zwaną dalej momentem wyceny), o której pobierane były ostatnio dostępne kursy i wartości, pozwalające na oszacowanie wartości godziwej posiadanych przez Subfundusz składników lokat w danym dniu wyceny.

b) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku wyceniane były według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej.

c) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku wyceniane były według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej, za wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

d) Za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą Subfundusz uznawał wartość wyznaczoną poprzez:
   i. oszacowanie wartości składnika lokat przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi, o ile możliwe było rzetelne oszacowanie przez tę jednostkę przepływów pieniężnych związanych z tym składnikiem,
   ii. zastosowanie właściwego modelu wyceny składnika lokat, o ile wprowadzone do tego modelu dane wejściowe pochodziły z aktywnego rynku,
   iii. oszacowanie wartości składnika lokat za pomocą powszechnie uznanych metod estymacji,
   iv. oszacowanie wartości składnika lokat, dla którego nie istniał aktywny rynek, na podstawie publicznie ogłoszonej na aktywnym rynku ceny nieróżniącego się istotnie składnika,
   v. w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym.

e) Aktywa oraz zobowiązania denominowane w walutach obcych były wyceniane lub ustalane w walucie, w której były notowane na aktywnym rynku, a w przypadku braku notowań na aktywnym rynku, w walucie, w której były denominowane. Aktywa te oraz zobowiązania wykazywane były w polskich złotych, po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Metody wyceny składników lokat notowanych na aktywnym rynku

a) Instrumenty pochodne, z wyłączeniem kontraktów terminowych, udziałowe papiery wartościowe, w tym akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe, certyfikaty inwestycyjne notowane na aktywnym rynku, wyceniane były według ostatniego dostępnego w momencie wyceny kursu, rozumianego jako ostatni kurs, po jakim w danym dniu wyceny zawarto transakcję na aktywnym rynku, z zastrzeżeniem, że jeżeli w dniu wyceny do momentu wyceny, ustalony został na aktywnym rynku kurs zamknięcia, a w przypadku braku kursu zamknięcia, inna ustalana przez aktywny rynek wartość stanowiąca jego odpowiednik, wówczas za ostatni dostępny kurs przyjmuje się ten kurs albo wartość.

   Jeżeli wolumen obrotu na danym papierze udziałowym był znacząco niski, albo na danym składniku lokat nie została zawarta żadna transakcja, wówczas Subfundusz wyceniał dany składnik lokat w oparciu o ostatni dostępny w momencie wyceny kurs ustalony na aktywnym rynku, skorygowany w sposób umożliwiający uzyskanie wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej. Korygowania takiego Subfundusz dokonywał w szczególności w oparciu o model wyceny bazujący na ofertach złożonych na danym aktywnym rynku z tym, że uwzględnianie wyłącznie ofert sprzedaży uznano za niedopuszczalne, z zastrzeżeniem, że jeżeli w dniu wyceny do momentu wyceny, ustalony został na aktywnym rynku kurs zamknięcia, a w przypadku braku kursu zamknięcia, inna ustalana przez aktywny rynek wartość stanowiąca jego odpowiednik, wówczas za ostatni dostępny kurs przyjmuje się ten kurs albo wartość z uwzględnieniem istotnych zdarzeń mających wpływ na ten kurs albo wartość.

   W przypadku, gdy dzień wyceny nie był dniem dokonywania transakcji na aktywnym rynku, papiery udziałowe wyceniane były według ostatniego dostępnego w momencie wyceny kursu zamknięcia, ustalonego na aktywnym rynku, a w przypadku braku kursu zamknięcia, innej, ustalonej przez rynek wartości stanowiącej jego odpowiednik, z uwzględnieniem istotnych zdarzeń mających wpływ na wartość danego składnika lokat.

b) Dłużne papiery wartościowe, w tym listy zastawne, notowane na aktywnym rynku, wyceniane były odpowiednio według zasad opisanych w punkcie a) powyżej, z zastrzeżeniem, że korygowania wartości godziwej Fundusz dokonywał według poniższych zasad:

- w przypadku dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku TBS Poland, na którym organizowana jest sesja fixingowa w oparciu model wyceny bazujący na ofertach złożonych na danym aktywnym rynku na podstawie ostatniego kursu fixingowego z dnia wyceny,
- w przypadku innych niż określone powyżej dłużnych papierów wartościowych oraz w przypadku gdy dla papierów dłużnych określonych powyżej nie został wyznaczony kurs fixingowy Fundusz szacował wartość godziwą w oparciu o model bazujący na cenach szacowanych przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi, w oparciu o dane podawane przez serwis informacyjny Bloomberg lub Reuters. W przypadku braku możliwości zastosowania powyższego modelu, wartość godziwa szacowana była na podstawie publicznie ogłoszonej na aktywnym rynku ceny nieróżniącego się istotnie dłużnego papieru wartościowego lub w oparciu o właściwy model wyceny w zależności od specyfiki danego papieru. W przypadku, gdy oba powyższe modele wyceny nie miały zastosowania, wartość godziwa szacowana była w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

W przypadku, gdy dzień wyceny nie był dniem dokonywania transakcji na aktywnym rynku, dłużne papiery wartościowe wyceniane były według ostatniego dostępnego w momencie wyceny kursu zamknięcia, ustalonego na aktywnym rynku, a w przypadku braku kursu zamknięcia, innej, ustalonej przez rynek wartości stanowiącej jego odpowiednik, skorygowanego w sposób umożliwiający uzyskanie wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej, zgodnie z modelami wyceny wskazanymi powyżej.

c) Kontrakty terminowe notowane na aktywnym rynku, wyceniane były według ostatniego dostępnego na moment wyceny kursu rozliczeniowego ustalonego na aktywnym rynku.

d) W przypadku, gdy dany składnik lokat był notowany na kilku rynkach aktywnych, za wartość godziwą przyjmowany był kurs ustalany na rynku głównym. Wybór rynku głównego dokonywany był niezwłocznie po uzyskaniu wiarygodnej informacji niezbędnej do oceny wszystkich aktywnych rynków, na których dany składnik lokat był notowany, na koniec każdego miesiąca kalendarzowego, w oparciu o wolumen obrotów na danym składniku lokat. Za rynek główny dla danego składnika lokat uznawany był rynek, na którym wolumen obrotów w miesiącu poprzednim był najwyższy.

Metody wyceny składników lokat nienotowanych na aktywnym rynku – składniki lokat wyceniane w wartości godziwej

a) Akcje nienotowane na aktywnym rynku wyceniane były według wartości godziwej wyznaczanej w szczególności w oparciu o model wyceny porównawczej w stosunku do notowanych na aktywnym rynku spółek z tej samej branży lub o podobnej rentowności i prognozowanej dynamice sprzedaży lub w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych, w którym uwzględniane są prognozowane przepływy pieniężne generowane przez spółkę i jej wartość rezydualna.

b) Prawa poboru nienotowane na aktywnym rynku wyceniane były według wartości godziwej ustalanej za pomocą modelu wyznaczania wartości teoretycznej prawa poboru w oparciu o wartość aktywa bazowego.

c) Kontrakty walutowe typu forward wyceniane były według wartości godziwej wyznaczanej w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

d) Niewystandaryzowane instrumenty pochodne, w szczególności transakcje IRS (Interest Rate Swap) oraz CIRS (Currency Interest Rate Swap) wyceniane były według wartości godziwej wyznaczanej w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

e) Jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne oraz tytuły uczestnictwa nienotowane na aktywnym rynku wyceniane były według ostatniej ogłoszonej przez dany fundusz wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa wspólnego inwestowania, z uwzględnieniem istotnych zmian wartości godziwej, z zastrzeżeniem że jednostki uczestnictwa funduszy zarządzanych przez PKO TFI S.A. wycenia się według wartości aktywów netto przypadającej na jednostkę uczestnictwa ustalonej na dzień wyceny.

Metody wyceny składników lokat nienotowanych na aktywnym rynku oraz innych pozycji bilansowych – wycena w skorygowanej cenie nabycia

a) Dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku wyceniane były w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Jeżeli papiery te były dotychczas wyceniane przez Subfundusz w wartości godziwej, za nowo ustaloną cenę nabycia, na dzień przeszacowania, Subfundusz przyjmował tę wartość.

b) Bony skarbowe i pieniężne, z wyłączeniem zagranicznych bonów skarbowych, dla których istnieje aktywny rynek, wyceniane były w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

c) Papiery wartościowe nabyte przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu wyceniane były od dnia zawarcia umowy kupna w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

d) Zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych, przy zobowiązaniu się Subfunduszu do odkupu, wyceniane były od dnia zawarcia umowy sprzedaży, stosując efektywną stopę procentową.

e) Odsetki od depozytów naliczane były przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2. Opis wprowadzonych zmian stosowanych zasad rachunkowości

2.1. Zmiany metod ujmowania operacji, metod wyceny oraz sposobu sporządzania sprawozdania jednostkowego

W okresie sprawozdawczym Subfundusz nie dokonywał zmian metod ujmowania operacji w księgach rachunkowych, metod wyceny oraz sposobu sporządzania sprawozdania jednostkowego.

NOTA NR 2 – NALEŻNOŚCI

Struktura pozycji bilansu „Należności" (w tys. złotych)	*30.06.2017*	*31.12.2016*
Należności z tytułu zbytych lokat	2 101	0
Należności z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa	1 621	1 364
Należności z tytułu dywidendy	266	384
Pozostałe należności	41	30
NALEŻNOŚCI RAZEM	4 029	1 778

W okresie sprawozdawczym i poprzedzającym okresie sprawozdawczym Subfundusz nie dokonywał odpisów aktualizujących wartość należności.

NOTA NR 3 – ZOBOWIĄZANIA

Struktura pozycji bilansu „Zobowiązania" (w tys. złotych)	*30.06.2017*	*31.12.2016*
Zobowiązania z tytułu nabytych aktywów	2 215	0
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	82	27
Zobowiązania z tytułu wpłat na jednostki uczestnictwa	760	1 158
Zobowiązania z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa	626	418
Zobowiązania z tytułu rezerw na wydatki	7	4
Pozostałe zobowiązania, w tym:	624	735
- wobec TFI z tytułu wynagrodzenia za zarządzanie	601	518
- z tytułu podatku od osób fizycznych	16	205
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	4 314	2 342

NOTA NR 4 – ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

I. STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA RACHUNKACH BANKOWYCH	Waluta	30.06.2017		31.12.2016	
		Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania jednostkowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania jednostkowego w tys.
I. Banki:			**10 005**		**15 761**
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	PLN	1 918	1 918	8 388	8 388
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	CAD	391	1 115	8	26
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	CZK	13	2	8	1
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	EUR	328	1 386	10	42
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	GBP	11	54	11	55
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	HUF	2	0	2	0
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	NOK	6	3	6	3
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	SEK	12	5	11 831	5 465
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	TRY	12	13	12	14
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	USD	1 024	3 796	32	134
Goldman Sachs International	EUR	5	20	0	0
Goldman Sachs International	USD	457	1 693	391	1 633

II. ŚREDNI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM POZIOM ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH UTRZYMYWANYCH W CELU ZASPOKOJENIA BIEŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	Waluta	01.01.2017 - 30.06.2017		01.01.2016 - 31.12.2016	
		Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania jednostkowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania jednostkowego w tys.
II. Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych:			**23 189**		**15 076**
	PLN	10 423	10 423	9 640	9 640
	CAD	474	1 358	274	816
	CZK	4 747	751	1 348	217
	EUR	760	3 233	290	1 262
	GBP	230	1 139	136	704
	HUF	2	0	2	0
	NOK	6	3	50	24
	SEK	6 888	3 107	2 016	919
	TRY	12	13	12	15
	USD	813	3 162	375	1 479

Na dzień 30 czerwca 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. Subfundusz nie posiadał ekwiwalentów środków pieniężnych.

NOTA NR 5 – RYZYKA

1. Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem stopy procentowej, w podziale na kategorie bilansowe

Za aktywa lub zobowiązania obciążone ryzykiem stopy procentowej uznaje się aktywa lub zobowiązania, których wartość godziwa lub wysokość przepływów związanych z danym aktywem lub zobowiązaniem uzależniona jest od poziomu stóp procentowych. Papiery dłużne o stałym oprocentowaniu są bardziej narażone na ryzyko spadku wartości godziwej spowodowanej wzrostem stóp procentowych niż papiery o zmiennym oprocentowaniu

	30.06.2017		31.12.2016	
	Wartość bilansowa w tys. zł	Udział procentowy w aktywach	Wartość bilansowa w tys. zł	Udział procentowy w aktywach
I. Aktywa obciążone ryzykiem stopy procentowej:	**16**	**0,01%**	**0**	**0,00%**
1. Składniki lokat notowane na aktywnym rynku obciążone ryzykiem zmiany wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej, w tym:	0	0,00%	0	0,00%
- instrumenty o stałym oprocentowaniu i zerokuponowe	0	0,00%	0	0,00%
2. Składniki lokat notowane na aktywnym rynku obciążone ryzykiem zmiany wysokości przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej	0	0,00%	0	0,00%
3. Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku obciążone ryzykiem zmiany wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej	16	0,00%	0	0,00%
4. Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku obciążone ryzykiem zmiany wysokości przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej	0	0,00%	0	0,00%
	Wartość bilansowa w tys. zł	**Udział procentowy w zobowiązaniach**	**Wartość bilansowa w tys. zł**	**Udział procentowy w zobowiązaniach**
II. Zobowiązania obciążone ryzykiem stopy procentowej	**82**	**1,90%**	**0**	**0,00%**

2. Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem kredytowym, w podziale na kategorie bilansowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako ryzyko niewypełnienia przez emitenta świadczenia wynikającego z wyemitowanych papierów wartościowych lub niewywiązania się kontrahenta z zawartych transakcji terminowych mających za przedmiot niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz transakcji przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu. W przypadku dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez skarb państwa ryzykiem kredytowym jest ryzyko kraju emitującego dany papier.

Maksymalny poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem kredytowym wyrażony jest przez wartość bilansową składników lokat oraz transakcji, z którymi związane jest ryzyko kredytowe, przy czym w odniesieniu do niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych ryzykiem kredytowym obciążone są jedynie pozycje o dodatnim saldzie rozliczeń. Ekspozycja na ryzyko kredytowe należności wykazanych w bilansie Subfunduszu przedstawiona jest w nocie 2 Należności.

	30.06.2017		31.12.2016	
	Wartość bilansowa w tys. zł	Udział procentowy w aktywach	Wartość bilansowa w tys. zł	Udział procentowy w aktywach
I. Aktywa obciążone ryzykiem kredytowym inne niż należności wykazane w bilansie	**16**	**0,01%**	**1 537**	**0,98%**
II. Koncentracja ryzyka kredytowego w kategoriach lokat:	**Wartość bilansowa w tys. zł**	**Udział procentowy w ogólnej sumie**	**Wartość bilansowa w tys. zł**	**Udział procentowy w ogólnej sumie**
Papiery Skarbu Państwa	0	0,00%	0	0,00%
Papiery komercyjne	0	0,00%	0	0,00%
Listy zastawne	0	0,00%	0	0,00%
Instrumenty pochodne	16	100,00%	1 537	100,00%
Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	0	0,00%	0	0,00%
Depozyty długoterminowe	0	0,00%	0	0,00%

3. Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem walutowym

Za aktywa lub zobowiązania obciążone ryzykiem walutowym uznaje się aktywa lub zobowiązania, których wartość godziwa uzależniona jest od poziomu kursów walut obcych.

	30.06.2017				31.12.2016			
	Wartość bilansowa w tys. zł		Udział procentowy w aktywach		Wartość bilansowa w tys. zł		Udział procentowy w aktywach	
I. Aktywa obciążone ryzykiem walutowym	**172 738**		**89,44%**		**136 862**		**87,65%**	
Koncentracja ryzyka walutowego w kategoriach lokat:	Udział procentowy w ogólnej sumie				Udział procentowy w ogólnej sumie			
	Papiery udziałowe	Instrumenty dłużne	Instrumenty pochodne	Tytuły uczestnictwa	Papiery udziałowe	Instrumenty dłużne	Instrumenty pochodne	Tytuły uczestnictwa
CAD	52,61%	0,00%	0,01%	0,00%	36,82%	0,00%	0,77%	0,00%
CZK	3,45%	0,00%	0,00%	0,00%	5,37%	0,00%	0,00%	0,00%
EUR	18,83%	0,00%	0,00%	0,00%	20,80%	0,00%	0,00%	0,00%
GBP	5,60%	0,00%	0,00%	0,00%	8,28%	0,00%	0,15%	0,00%
SEK	2,04%	0,00%	0,00%	0,00%	3,14%	0,00%	0,00%	0,00%
USD	17,46%	0,00%	0,00%	0,00%	24,40%	0,00%	0,27%	0,00%
	Wartość bilansowa w tys. zł		**Udział procentowy w zobowiązaniach**		**Wartość bilansowa w tys. zł**		**Udział procentowy w zobowiązaniach**	
II. Zobowiązania obciążone ryzykiem walutowym	**2 297**		**53,25%**		**27**		**1,15%**	

4. Metoda pomiaru całkowitej ekspozycji Subfunduszu

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych do pomiaru całkowitej ekspozycji Subfunduszu stosowana jest metoda zaangażowania.

NOTA NR 6 – INSTRUMENTY POCHODNE

Na dzień 30 czerwca 2017 r.:

Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji (w tys. zł)	Wartość przyszłych płatności subfunduszu (w tys.)		Wartości przyszłych płatności kontrahenta (w tys.)		Data zapadalności
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	-1	290	EUR	1 224	PLN	2017-07-03
Pozycja krótka	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	16	1 900	CAD	5 406	PLN	2017-07-05
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	-34	5 065	SEK	2 186	PLN	2017-07-19
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	-33	1 830	EUR	7 708	PLN	2017-07-19
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	-14	870	GBP	4 175	PLN	2017-07-19
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	0	25	EUR	106	PLN	2017-07-19

Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji (w tys. zł)	Terminy i warunki przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności (w tys. zł)	Data zapadalności
Pozycja krótka	S&P EMINI FUTURES 15/09/17	sprawne zarządzanie portfelem	20 188	Codziennie na podstawie kursu rozliczeniowego podawanego przez Chicago Mercantile Exchange	Nie dotyczy	2017-09-15

Na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji (w tys. zł)	Wartość przyszłych płatności subfunduszu (w tys.)		Wartości przyszłych płatności kontrahenta (w tys.)		Data zapadalności
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	999	15 800	CAD	49 971	PLN	2017-01-04
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	-27	5 720	EUR	25 279	PLN	2017-01-04
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	207	4 420	USD	18 680	PLN	2017-01-04
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	138	3 000	USD	12 676	PLN	2017-01-04
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	2	13 860	CZK	2 271	PLN	2017-01-04
Pozycja długa	FX swap	ograniczenie ryzyka walutowego	192	1 825	GBP	9 580	PLN	2017-01-04

Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji (w tys. zł)	Terminy i warunki przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności (w tys. zł)	Data zapadalności
Pozycja krótka	S&P EMINI FUTURES 17/03/17	sprawne zarządzanie portfelem	16 355	Codziennie na podstawie kursu rozliczeniowego podawanego przez Chicago Mercantile Exchange	Nie dotyczy	2017-03-17

NOTA NR 7 – TRANSAKCJE PRZY ZOBOWIĄZANIU SIĘ SUBFUNDUSZU LUB DRUGIEJ STRONY DO ODKUPU

Na dzień 30 czerwca 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. Subfundusz nie był stroną transakcji przy zobowiązaniu się Subfunduszu lub drugiej strony do odkupu.

NOTA NR 8 – KREDYTY I POŻYCZKI

Na dzień 30 czerwca 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. Subfundusz nie wykorzystywał oraz nie udzielał kredytów i pożyczek pieniężnych.

NOTA NR 9 – WALUTY I RÓŻNICE KURSOWE

1. Walutowa struktura pozycji bilansu

Na dzień 30 czerwca 2017 r. walutowa struktura pozycji bilansu w przeliczeniu na PLN przedstawiała się następująco (w tys. złotych):

Pozycja bilansowa	30.06.2017							
	Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	w tym dłużne papiery wartościowe	Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	w tym dłużne papiery wartościowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności	Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	Zobowiązania
PLN	16 835	0	0	0	1 918	1 637	0	2 017
CAD	85 357	0	16	0	1 115	21	0	845
CZK	5 591	0	0	0	2	0	0	0
EUR	30 562	0	0	0	1 406	1 296	0	1 404
GBP	9 094	0	0	0	54	0	0	14
NOK	0	0	0	0	3	0	0	0
SEK	3 312	0	0	0	5	0	0	34
TRY	0	0	0	0	13	0	0	0
USD	28 327	0	0	0	5 489	1 075	0	0

Na dzień 31 grudnia 2016 r. walutowa struktura pozycji bilansu w przeliczeniu na PLN przedstawiała się następująco (w tys. złotych):

Pozycja bilansowa	31.12.2016							
	Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	w tym dłużne papiery wartościowe	Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	w tym dłużne papiery wartościowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności	Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	Zobowiązania
PLN	9 528	0	0	0	8 388	1 364	0	2 315
CAD	47 525	0	998	0	26	0	0	0
CZK	6 932	0	2	0	1	0	0	0
EUR	26 747	0	101	0	42	30	0	27
GBP	10 680	0	192	0	55	0	0	0
NOK	0	0	0	0	3	0	0	0
SEK	4 055	0	0	0	5 465	0	0	0
TRY	0	0	0	0	14	0	0	0
USD	31 498	0	345	0	1 767	384	0	0

2. Dodatnie różnice kursowe w przekroju lokat Subfunduszu (w tys. złotych)

Składniki lokat	01.01.2017 - 30.06.2017		01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2016 – 30.06.2016	
	Zrealizowane	Niezrealizowane*	Zrealizowane	Niezrealizowane*	Zrealizowane	Niezrealizowane*
Akcje	423	-1 942	901	1 731	796	579
Kwity depozytowe	34	-1 801	146	672	95	-700
Instrumenty pochodne	9 388	-1 522	3 874	1 456	1 572	-37

* wzrost (+)/spadek (-) dodatnich niezrealizowanych różnic kursowych

3. Ujemne różnice kursowe w przekroju lokat Subfunduszu (w tys. złotych)

Składniki lokat	01.01.2017 - 30.06.2017		01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2016 – 30.06.2016	
	Zrealizowane	Niezrealizowane*	Zrealizowane	Niezrealizowane*	Zrealizowane	Niezrealizowane*
Akcje	-1 513	-4 487	-1 163	272	-95	368
Kwity depozytowe	-152	-1 555	-115	10	-33	10
Instrumenty pochodne	-2 998	-55	-4 734	72	-2 050	89

* wzrost (-)/spadek (+) ujemnych niezrealizowanych różnic kursowych

NOTA NR 10 – DOCHODY I ICH DYSTRYBUCJA (w tys. złotych)

Struktura pozycji rachunku wyniku z operacji „Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat"	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2016 – 30.06.2016
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	6 151	12 340	4 311
- dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	6 395	-869	-474
- dłużne papiery wartościowe	0	0	0
RAZEM	**12 546**	**11 471**	**3 837**

Struktura pozycji rachunku wyniku z operacji „Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat"	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2016 – 30.06.2016
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	-23 296	24 298	22 363
- dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	-1 678	1 630	54
- dłużne papiery wartościowe	0	0	0
RAZEM	**-24 974**	**25 928**	**22 417**

Zgodnie ze Statutem Subfundusz nie wypłaca uczestnikom dochodów ani innych zysków kapitałowych. Dochody te mogą być realizowane przez uczestników jedynie poprzez odkupienie jednostek uczestnictwa przez Subfundusz.

NOTA NR 11 – KOSZTY SUBFUNDUSZU (w tys. złotych)

Zgodnie ze Statutem Funduszu, wynagrodzenie wypłacone Towarzystwu jest pomniejszone o świadczenia dodatkowe na rzecz uczestników, którzy przystąpili do Wyspecjalizowanego Programu Inwestycyjnego.

	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2016 – 30.06.2016
Kwoty świadczeń dodatkowych pomniejszających wynagrodzenie za zarządzanie (w tys. złotych)	6	5	3

1. Koszty pokrywane przez Towarzystwo w podziale według rodzajów co najmniej w zakresie przedstawionym w pozycji II rachunku wyniku z operacji

Zgodnie ze Statutem Subfundusz nie prowadzi ewidencji kosztów pokrywanych bezpośrednio przez Towarzystwo. W księgach Subfunduszu jako koszt ewidencjonowane jest wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie oraz inne koszty pokrywane przez Subfundusz zgodnie z jego Statutem.

2. Wynagrodzenie dla Towarzystwa z wyodrębnieniem części zmiennej, uzależnionej od wyników Subfunduszu

	01.01.2017 - 30.06.2017	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2016 – 30.06.2016
Wynagrodzenie dla Towarzystwa, w tym:	3 731	4 139	1 171
- cześć zmienna wynagrodzenia	0	0	0

NOTA NR 12 - DANE PORÓWNAWCZE O JEDNOSTKACH UCZESTNICTWA

Rok	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Wartość aktywów netto w tys. zł.	153 800	29 644	26 547
Wartość aktywów netto na poszczególne kategorie jednostek uczestnictwa			
Kategoria A B C	118,28	67,49	79,77
Kategoria A1 B1 C1	122,00	68,93	80,64
Kategoria E	119,82	68,19	82,92
Kategoria F	124,35	68,93	-
Kategoria I	137,31	75,27	85,47

INFORMACJA DODATKOWA

1. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu jednostkowym za bieżący okres sprawozdawczy

Nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które wymagałyby ujęcia w sprawozdaniu jednostkowym za bieżący okres.

2. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu jednostkowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, nieuwzględnione w sprawozdaniu jednostkowym.

3. Zestawienie oraz objaśnienie różnic pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu jednostkowym i w porównywalnych danych finansowych a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami jednostkowymi

Nie wystąpiły znaczące różnice pomiędzy danymi porównawczymi ujawnionymi w sprawozdaniu jednostkowym a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami jednostkowymi.

4. Dokonane korekty błędów podstawowych, ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik z operacji i rentowność Subfunduszu

W okresie sprawozdawczym Subfundusz nie dokonywał korekt błędów podstawowych, mających wpływ na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik z operacji i rentowność Subfunduszu, w związku z czym nie zaistniała konieczność informowania uczestników o zmianie wartości jednostki uczestnictwa.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki zawieszania zbywania lub odkupywania jednostek uczestnictwa, a także zawieszenia w dokonywaniu wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa. W okresie sprawozdawczym w Subfunduszu nie wystąpiły przypadki nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz.

5. Kontynuacja działalności Subfunduszu

Sprawozdanie jednostkowe Subfunduszu sporządzone zostało przy założeniu kontynuowania działalności przez Subfundusz w dającej się przewidzieć przyszłości tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. W przekonaniu Zarządu PKO TFI S.A. nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności Subfunduszu.

6. Inne informacje niż wskazane w sprawozdaniu jednostkowym, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej, wyniku z operacji Subfunduszu i ich zmian

Subfundusz nie posiada innych informacji niż wskazane w sprawozdaniu jednostkowym, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej, wyniku z operacji i ich zmian.

29.08.2017	Piotr Żochowski	Prezes Zarządu	(podpis)
29.08.2017	Remigiusz Nawrat	Wiceprezes Zarządu	(podpis)
29.08.2017	Radosław Kiełbasiński	Wiceprezes Zarządu	(podpis)
29.08.2017	Małgorzata Serafin	Główny Księgowy Funduszy	(podpis)

INFORMACJE O STOSOWANIU TRANSAKCJI FINANSOWYCH Z UŻYCIEM PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ SWAPÓW PRZYCHODU CAŁKOWITEGO, O KTÓRYCH MOWA W SEKCJI A ZAŁĄCZNIKA DO ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/2365 Z DNIA 25 LISTOPADA 2015 R. W SPRAWIE PRZEJRZYSTOŚCI TRANSAKCJI FINANSOWANYCH Z UŻYCIEM PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH I PONOWNEGO WYKORZYSTANIA ORAZ ZMIANY ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 648/2012 W ODNIESIENIU DO SUBFUNDUSZU:

Na dzień 30 czerwca 2017 r. oraz w okresie sprawozdawczym Subfundusz PKO Surowców Globalny nie zawierał transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych oraz swapów przychodu całkowitego.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa, Polska
Tel. +48 (22) 528 11 00
Faks +48 (22) 528 10 09
kpmg@kpmg.pl

RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z PRZEGLĄDU PÓŁROCZNEGO SPRAWOZDANIA JEDNOSTKOWEGO OBEJMUJĄCEGO OKRES OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU DO 30 CZERWCA 2017 ROKU

Dla Walnego Zgromadzenia PKO Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Wprowadzenie

Przeprowadziliśmy przegląd załączonego półrocznego sprawozdania jednostkowego PKO Surowców Globalny, subfunduszu wydzielonego w PKO Parasolowy – funduszu inwestycyjnym otwartym z siedzibą w Warszawie, ul. Chłodna 52 („Subfundusz"), na które składa się: zestawienie lokat oraz bilans sporządzony na dzień 30 czerwca 2017 roku, rachunek wyniku z operacji, zestawienie zmian w aktywach netto za okres sześciu miesięcy kończący się tego dnia oraz noty objaśniające i informacja dodatkowa („półroczne sprawozdanie jednostkowe").

Zarząd PKO Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację powyższego półrocznego sprawozdania jednostkowego, sporządzonego zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami) oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami prawa. Naszym zadaniem było przedstawienie wniosku na temat tego półrocznego sprawozdania jednostkowego w oparciu o przeprowadzony przegląd.

Zakres przeglądu

Przegląd przeprowadziliśmy stosownie do postanowień Krajowego Standardu Rewizji Finansowej 2410 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Przeglądu 2410 *Przegląd śródrocznych informacji finansowych przeprowadzany przez niezależnego biegłego rewidenta jednostki* przyjętego uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. Przegląd półrocznego sprawozdania jednostkowego obejmuje wykorzystanie informacji uzyskanych w szczególności od osób odpowiedzialnych za finanse i księgowość Subfunduszu oraz zastosowanie procedur analitycznych i innych procedur przeglądu. Zakres przeglądu istotnie różni się od zakresu badania zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej oraz Międzynarodowymi Standardami Badania i nie pozwala nam na uzyskanie pewności, że zidentyfikowaliśmy wszystkie istotne zagadnienia, które mogłyby zostać zidentyfikowane w przypadku badania. W związku z powyższym nie wyrażamy opinii z badania o załączonym półrocznym sprawozdaniu jednostkowym.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w Polsce.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., a Polish limited liability partnership and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved. Printed in Poland.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP 527-26-15-362
REGON 142078130

Wniosek

Przeprowadzony przez nas przegląd nie wykazał niczego, co pozwalałoby sądzić, iż załączone półroczne sprawozdanie jednostkowe nie przekazuje rzetelnego i jasnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej PKO Surowców Globalny, subfunduszu wydzielonego w PKO Parasolowy – funduszu inwestycyjnym otwartym na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz jego finansowych wyników działalności za okres sześciu miesięcy kończący się tego dnia zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami prawa.

W imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa

.....
Mariola Szczesiak
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 9794
Komandytariusz, Pełnomocnik

29 sierpnia 2017 r.